

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő
nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
ide küldendők az előfizetési díjak.
nyilttérre és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A Csáktornyai Takarékpénztár, a Muraközi Takarékpénztár, a Csáktornya Vidéki Takarékpénztár hivatalos közlönye.

Zala-vármegye a haza bölcsének.

Sőjtörön e hó 8-án leplezte le a vármegye közönsége Deák Ferencz szülő-házára illesztett emléktáblát, melyen a következő felirat olvasható: »Zalamegye hálás kegyelettel örököltette meg 1897. augusztus 8-án e táblával annak emlékét, hogy itt született a haza bölcsé Deák Ferencz 1803. október 17-én.« Az ünnepélyen jelen volt dr. Jankovich László gróf főispán, Csertán Károly alispán sat. a megye tisztikarából, a megyei kir. hivatalok főnökei, számos törvényhatósági bizottsági tag s ezrekre menő közönség. A főispán ur üdvözlése és a hálaadó isteni-tisztelet után a feldíszített ősi ház előtt Skublics Jenő törvényhatósági bizottsági tag a következő szép ünnepi beszédet mondotta:

Méltóságos főispán ur!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Soha elfogultabbnak nem éreztem magamat, mint e pillanatban, a mikor legerősebbnek kellene lennem.

A midőn Zalamegye közönsége engem tisztelt meg azzal, hogy a mai nap nagy jelentőségét kellőleg méltassam, nekem jutott a szerencse, hogy a mai ünnepély fényének emeléséhez csekély tehetséggel hozzájáruljak, hogy Zala-vármegye ezen kegyeletes ünnepét méltóvá teshessük azon nagy férfi emlékéhez, melynek megörökítésére itt ma összegyűltünk.

Deák Ferencz nagy hazánk fia életének és szellemi nagyságának méltatása még erő-

sebb kezekben is csak halvány vázlatra lehetne a valóságnak.

Mert még a lelkesedés legnagyobb lángja sem elég arra, hogy mind azt híven visszaadja, a mit egykor a történelem arany betűkkel fog bevévni az utókor számára.

Mert nagy volt ő mint ember, nagy volt ő mint államférfi és szónok, de mégis legnagyobb volt mint hazafi.

Mint ember a legszeretetre méltóbb, a legnemesebb, a legbölcsőbb, s a szívjóságának mintaképe volt, mint államférfi és szónok a legmagasabb színvonalon állva az egész művelt világ bámulatát vivta ki s mit szóljunk róla mint hazafiról? Hisz egész életét lelkének minden erejét, mély tudását, bölcsességének egész tőrházat hazájának szentelte, hogy visszaszerezhesse elvesztett alkotmányunkat, s újjá teremthesse a jogegyenlőség alapján Magyarországot.

Ő egy eszmény volt, a szabadság és jogegyenlőség eszményképe, mint ilyen a korona s nemzet bizalmát teljesen bírva, megteremtette azon alapot, melyen állva és fejlődve Magyarország meg fogja találni boldogulását még akkor is, ha egyes időszakok a szabadságnak nem kedveznek is, mert azok a magasztos eszmék, melyeket ő a nemzet vérebe csepegtetett, ujult erővel fognak feltámadni és visszakövetelik elvesztett jogaikat.

Zalamegye közönsége ezredéves közgyűlésén alig hozhatott méltóbb határozatot, minthogy emléktáblával örökítse meg azon helyet, a hol ezen nagy férfi született.

Huljon le tehát a lepel ezen márvány tábláról mely örök időkre hirdetni fogja Deák Ferencz nagyságát! Magyarország feltámadását! Zala-vármegye hálás kegyelet!

Deák Ferencz tehát e szerény lakban látott napvilágot 1803. október hó 17-én.

Vagyonos, nemes szülőktől származva, már születésénél azon szerencsétlenség érte, hogy a legjobb és legnemesebb anyák egyikét veszítette el. De ott volt mellette két őrangya, Klára idősebb nővére később Tarányiné és ott volt tesvér bátyja Antal Zala-vármegye egykori híres alispánja és követe, kiknek gondos felügyelete és leggyengédebb testvéri szeretete közt nevelkedvén, korán kifejlődtek benne mindazon nemes tulajdonok, melyek alapját képezték jövő nagyságának.

Iskoláit Keszthelyen, Nagy-Kanizsán, Pápán és Győrött a legnagyobb sikerrel bevégezte, mint 25 éves ifjú már Zala-vármegye tiszteletbeli ügyésze volt.

Mint ilyen már első fellépésével nagy feltűnést keltett Babics József többszörös rablógyilkos felett tartott védő beszéde által 1829-ben, melylyel habár a halálos ítéletet róla elhárítani nem is volt képes mégis 1834. márczius 11-én a m. kir. kuria: tekintetbe véve a jeles védelem által felhozott lenyitható körülményeket, az elsőbírósg elrendelt ítéletét a kerékből törést megváltoztatta.

Hogy a jog és az igazságérzet nála mennyire ki volt fejlődve már ezen időben azt leginkább mutatja egy kis epizod mely

TÁRCZA.

Hogyha borus . . .

Hogyha borus felleg van az égen,
Belenézek a rózsám szemébe,
Takarhatja bármily felhő az eget,
Mikor az a szeméből rám nevet.

Előveszem szomorufűz furulyám,
Messe hallszik csendes éjjel a nótám,
Tudom, hogy egy szőke kis lány hallgatja,
Minden éjjel az én nótám altatja.

Szőke kis lány, lilionszög angyalom,
Szerelmre tanítson meg a dalom;
A dal szárnyán küldöm hozzád szívemet
Igy küldd te is énhozzám a tiedet.

Palotai Lajos.

Otthon.

Irta: Guttmann Geza.

(Folytatás.)

Nem tettünk ígéretet, csak annyit, hogy ha egymásé nem lehetünk, úgy soha sem házasedünk meg.

Atyám szerette Olgát, sokszor mondta is, csak másnak a lánya volna, vagy pusztulna el az öreg.

Már a ház előtt voltunk, midőn Olga szemlesütve jött felénk, félve nyugtatta kacsóját, melyet megcsókoltam. Atyám nem szólt, de oda tolt a leány karjai közé, ki elfeledte a multat, jelent, jövőt, nyakamba borult és sirt, jaggatott, zokogott.

Szeressétek egymást, nem bánom; de menjtek messze el innen, hol a te atyád nem lesz veled; válassz fiam vagy atyád. Élet és halál. Ugy áldással egymásé lesztek, különben soha; esküszöm és ha mégis, úgy fiannak apja megszünök lenni. Atyámra borultam, mert azt hívéim így, ez enyém leend most. A lány apja nem volt hon, kezét csókolt atyámnak és besietett a házba.

Anyám várt bennünket, kiváncsian kérdezte hollétünket. Atyám felelt, legyen vig, míg itthon lesz, el voltunk vele oda, hová annyira vágyott.

A gazdaságban, kint a pusztán, a cselédség várt, tudták jöveletem, tehát itthon létem második napján ki is mentem, hisz én voltam nekik valaha uruk, parancsolójuk! mert a gazdaságot én vezettem senkinek a beleszólásával.

A cselédség már látásomkor remegett tőlem és ha a távolban látták szürke lovatam, kettőzött erővel dolgoztak; pedig soha nem bántottam őket egy gyenge szigorú pillantással sem; csak a folytonosan bus, komor arczomról és levert hangulatomtól félttek. A nevem előttük, mit félve emlegettek, Busfi volt; ha kellett valami, félve közeledtek hozzám, habár tudták, soha el nem utasítottam őket.

Most midőn pár év után viszont látom őket, úgy mint elhagytam őket, teljes számban, ünneplő ruhában, mit szegény édes apám rendelt el. Egy kis lányka, megtestesült pusztai lányka, ki a faluból is csak a templom tornyát látta, mely oda kacsingat, egy díszes gabna-koszorut tart kezében, melyet félve, pirulva nyugt át, hogy legyen áldva; Isten hozott közéjük, örülnek, hogy megint láthatnak. Az öreg gazda hosszú ősz hajfürtjeivel, levett kalappal jön elém, kér mindnyájuk nevében, hogy fogadjam el a koszorut; legyen az, ki voltam, kitől bajukban segélyt, vigaszt kaptak, ki vasárnap délutánoként olvasott nekik az újságokból oly sok hazafias dolgot és ki a betegekét ápolta, fogadja el ismét a koszorut, melynek átvétele annyit jelent, hogy ismét uruk vagyok.

Meghatva voltam e nyers, durva nép jóságától. Kezet fogtam velök s megköszöntem hozzám való ragaszkodásukat.

»Kedves emberek, miután már a távolbani köteleesség, állásom betöltése szólit — hivatalnok vagyok, jövőm alapköve van ott letéve — vissza kell mennem; de esküszöm mindnyájunk Istenére itt a szabad ég alatt, hogy ha jól, ha rosszul is fog dolgom menni, örökre emlékezetemben maradtok. Elfogadom a koszorut emlékül, hogy nekem is volt egy boldog napom, emlékül ragaszkodástoknak, örök zálogául, legyetek továbbra is hűek, hisz jó atyám, ki most kezeli a birtokot, azt hiszem, sokkal jobb mint én. Legyetek ma az én vendégeim.« Bort hozottat atyám, egy pár juhot is leötletett és kész volt a lakoma. Én késő estig

bátyja az alispán és ő közte folyt a megyei gyűlésen.

Volt Zala-vármegyének egy elavult szabályrendelete mely közbiztonság tekintetéből a pásztorok lótarátját megtiltja, ennek fel-élesztését indítványozták, mert az alispán ezt melegen pártolta, Deák Ferencz jogérzete pedig nem engedte, hogy egy elavult szabályrendelet miatt bárki is tulajdonjogában háboríttassék. A két testvér, a mi soha sem történt — a leghevesebben védte álláspontját egymás ellenében, mindenik az ékesszólás legnemesebb fegyverével akar győzni, a vége mégis az lett, hogy az alispán indítványa néhány szótöbbséggel elfogadott.

Deák kedveltenül hagyta el a termet s a midőn barátai remek beszédjeért minden oldalról üdvözölték, azt mondotta „*jobb lett volna, nem szavaztatok volna ellenem, mintsem, hogy most üdvözöltök.*”

Ezek után nem sokára a két testvért Kehidán találjuk a történelmi nevezetességű szederfa alatt egymás mellett ülve és gondolatokba mélyedve, Ferencz hallgat és telpelődik valjon mégis nem bántotta-e meg hevesiségevel testvér bátyját Antalt, mert hisz annyiféle pásztor van; lehetnek olyanok is, a kiknek a lótarítás csakugyan felesleges sőt tán veszélyes is, Antal ezt látva meg akarta őt előzni és imigyen szólt: „*Bocsáss meg elhagytam magamat ragadtatni, hanem majd akadsz te még mesteredre, mert gondom lesz reá, hogy mestereid legyenek;*” veté utánna a titkos örömrökhöz látható jeleivel és elérzékenyülve nyújtotta kezét.

Hogy mit értett Antal ez alatt annak kulcsát feltaláljuk még azon időben, a midőn mint Zala-vármegye követe egészségi okok miatt visszalépett és barátai marasztalására ezeket mondotta:

„Majd küldök én egy fiatal embert helyettem, kinek kis ujjában több ész van, mint az én egészemben.”

Zala-vármegye ezen lemondást a legnagyobb fájdalommal vette tudomásul és 1833. évi április 15-én tartott közgyűléséből egy fényes küldöttséget menesztett Kehidára a megye halálját és köszönetét tolmácsolni azon nagy szolgálatokért melyeket a haza és a megye érdekében kifejtett és hogy az

velük voltam, hisz csak itt, igazán itt tudok mulatni, hol a szív a szájon, a nyelven van.

Sas szárnyakon örült sebességgel vágatott egyik nap a másik után. Szüleim dédelgettek, mint gyermeket; már nem tudták, minő meglepetésekkel álljanak elő, ha néha észrevették is csak pillanatra is gondolkodni, nyakamon esvingött anyám az ő áldott jóságával, kért, könyörgött, legyek vig.

Olga naponta lejött hozzánk, mindig vig kedélylyel, habár látszott arczán egy mély, kimondhatatlan fájdalom rágódása ártatlan szívén és ez oly jól állott neki bus, piros-barna arczához karcsu természetéhez.

Egy napon lihegve szaladt anyámhoz azzal a hírrel, hogy atyám náluk van; tudtam azt, hogy atyám heves természetű, hirtelen; tudtam, óriási dolognak kellett lenni, hogy átlépje azt a küszöböt, melyen bűn, a gyalázat ragadott le; hogy is lehetett egy ily apának egy ily anygal leánya? Hirtelen felugrottam és siettem Olga lakására. Szemben állt a két ellenfél; atyám mogorván nézett végig rajta és irgalmatlanul korholta bűneit, rossz tulajdonságait; hallottam, mint mondja: „Én jöttem el ide, én ki őnt gyűlölöm, megvetem, mint férget; de nem akarom, hogy leánya önért bünhődjék; szeretik egymást lánya és fiam, legyenek egymásé; de had menjenek messze innen, vagy menjen ön el, hogy még látni se lássák egymást; ezt is csak a gyermekek boldogságáért teszem.”

Az ajtó nyitva volt; én ott álltam és sze-

összes követei napidíjait jótékony czélokra adományozta.

Ilyen volt az a nagy férfiú kinek befolyása Deák Ferencz jellemének képzésére Isten után talán legnagyobb volt.

Igy a megyei élet küzdelmeiben megerősödve később Deák Ferencznek minden kérdésben döntő befolyása volt s az ő vezérlete alatt emelkedett Zala-vármegye azon magaslatra, honnét a szabadelvű eszének kisugározlak az egész országra, hogy előkészítsék a talajt a későbbi nagy reformokra.

Mi természetesebb minthogy Deák-ot bátyja visszalépeése után 1833. május 1-én Zala-vármegye egyhangulag legnagyobb lelkesedéssel követnek megválasztotta.

Ez alkalomból mondja Laveleye híres francia író: „*Mint a görög ifjuság a küzdhomok küzdelmeihez képezte magát a csatátér döntő komoly harczaiba, hogy egykor hazaja ügyeit vezethesse, a megyei gyűlések szónoki lánzsza töréseivel gyakorolta be magát a szónoklat nemes és nehéz művészetében s képezte magát a parlamenti pályára.*”

E régi intézmény mely ezer éven víszí fel eredetét már is legjobban előkészítő iskolája a közéletnek, a minővel csak egy szabad ország bírhat.

Ez iskolában képződtek Magyarország összes államférfiai és szónokai, ez által hatolt be a szabadság szeretete a nemzet legsőbb rétegeibe.” Ezt mondja Laveleye és teljesen igaza van, mert Deák Ferencz 1833-ban mint kész parlamenti ember jelent meg az országgyűlésen.

Felsőbbségét elismerte az országgyűlés is, mert az akkori ellenzék vezére felső-bükki Nagy Pál kénytelen volt neki a tért teljesen átengedni.

Hogy mily nagy volt műveltsége és mély tudománya arról Csengery Antal a következőket mondja emlékbeszédében.

„*Nem csak nemzetünk, hanem általában korunk pozitív jogi tanulmányai, a forrásokra visszamenő jártassága történelmünkben, az országgyűlés legregibb, legnagyobb tekintélyeit is meglepték.*”

pegye vártam a feleletet, mely durván hangzott el. „Inkább halljon meg; de lányem, egyetlen gyermekem velem marad; szenvedjen, legyen az, a mi apja, gyűlöljék, vessék meg, szakadjon meg szive bánatában; de nem adom oly embernek, ki az apját gyűlöli!”

Atyámnak vér szökött arczába; láttam, mint emeli fel vas kezét, melynek egy ütése örök nyugalmat adott volna neki; de abban a pillanatban oda ugrottam, megakadályoztam és kivonszoltam atyámat.

— „Miért nem engedted agyonütni az állatot?”

— „Ne bántsd atyám, majd Isten végez veled; szeretem a lányt; de jobban titeket, ha érte meghalok is lemondok róla, esküszöm, az élő Minden-ségre, a ti boldogságotokra! Kövesse a lány apját, hisz atyja neki; rólam lemondhat, de arról, ki felnevelte, bármennyit is kellett szenvednie, bármennyit is koplal, küzd a létért, le nem mondhat.

Vigasztalom, ha lehet, tudom irtózatoss kinleend neki és százsor borzasztóbb nekem; de az idő, mely oly olcsó flastrom, begyógyít minden sebet; reméljük, behegesztí ezt is tán. Tudom soha nem leszek boldog; de elvenni egy leányt, kinek atyja ellenzi ezt, soha nem fogok. Boldog lenne-e házasság áldás nélkül?”

Nem, soha! ugy-e apám, nem?

(Vége köv.)

Ily viszonyok közt természetes, hogy 1832—1836-iki országgyűléseken találjuk elhintve magvát mind annak, a mit a következő viszonyok 1848. tavaszán megérleltek.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lipót Salvator** főherczeg Ő Fensége, a XIII-ik tüzér dandár parancsuoka több mint 4 heti itt tartózkodás után e hó 12-én Csáktornayról eltávozott. A népszerű főherczeg tiszletére, ki leereszkedő nyájasságával a lakosság szívet teljesen meghódította, a város lobogódszt öltött. A tüzér-tisztikar e hó 11-én este a Zrinyi-szállóban népes bucsulakomát rendezett Ő Fensége tiszteletére, melyen több felköszöntőben adtak kifejezést Ő Fensége iránti odaadó tiszteletüknek és szeretetüknek. Tizenkettedikén d. u. 4 $\frac{1}{2}$ óraker távozott el a zágrábi vonaton Ő Fensége. A perronon a tisztikaron kívül megjelent hivatalosan vármegyénk főispánja, a járás főszolgabírája s szolgabírája, a grófi uradalom tisztartója s nagy számu közönség.

— **Dr. Jankovich László** gróf Ő Meltósága e hó 11-én Csáktornayra érkezett. Ő Meltóságát a Főherczeg Ő Fensége 12-én d. e. fél 12 óraker fogadta külön kihallgatáson s magas megelégedésének adott kifejezést a közigazgatási közegek, valamint a város és vidék közönségének a tüzérségi czéllövészeti gyakorlatok alkalmával a katonaság iránt tanusított vendégszerelő magatartása s a katonaság elszállásolása fölött. Ő Meltósága még az nap az esti vonattal székhelyére utazott.

— **Petőfi-ünnepély Légrádon.** Folyó hó 8-án tartotta meg a lángeklü költő ünnepélyét a légrádi hazafias érzelmi ifjuság. — Ezen alkalommal kifejezésre juttatta, hogy miként lehet és kell lelkesedni egy oly férfiú emléken, mint a minő Petőfi volt. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Megnyitó beszéd, írta H. J. tartja Kumper M. 2. Jó Petőfi, Lévyától, előadja Mátya A. 3. Petőfi pessimismusa, aethetikai essay, írta és felolvassa Haller. 4. Az örült, Petőfitől, szavalja Kumper M. 5. Szomjas ember tünődése, Petőfitől, előadja Haller J. 6. Talpra magyar! Petőfitől, szavalja Mátya A. — A szép megnyitó beszédben, a melyet dörgő éljenzés követett, kifejtette az előadó ezen ünnep fontosságát és magasztosságát. Kiterjeszkedett a légrádi statusquora s kérte, buzdította a közönséget, hogy a Petőfi-cultus csiráját ne engedje kivessni szívéből. A „Jó Petőfi” cz. emlékeztést Mátya temperamentummal adta elő. A „Petőfi pessimismusa” cz. széptani essay buzgó tanulmány eredménye. Petőfi „Az örült” czimű hatalmas rhapsódiájában hullámzó érzelmeket Kumper a legpraegnansabbul fejezte ki. A „Szomjas ember tünődése” cz. humoros genrékép alap-észmejének kidomborítása s a darab színezése eléggé sikerült. A „Talpra magyar!” zugó tapsvihar követte. Az ünnepélyt táncmulatság zárta be, melyen a gyönyörű, tengernyi hölgykoszorúval szemben álló csekély számu fiatal ember kitelt magáért. A jökedvtől kísért táncvizigalom — a mely kedves emlékeket támasztott — hajnalhasadtakor ért véget.

— **A közönség köréből.** (Beküldetett.) A helybeli u. n. Új-út két végén a következő hirdetés olvasható: „Ezen az uton a lovaglás, kocsizás és kerékpározás büntetés terhe mellett tilos.” Jóllehet, hogy ez a hirdetés a nagyobb lojalitás kedvéért három nyelven van odanyomatva s így mindenki által

megérthető, mégis alig van nap, melyen a nevezett utat kerékpározásra fel nem használnák. Szerény véleményünk szerint a rendelkezések arra valók, hogy azokat végre is hajtsák. Az Új-utat ugyanis egyedüli sétahelye városunk közönségének s ha már hiába ábrándozunk egy sétatér létesítéséről, legalább ezt az egy helyet élvezhesse zavartalanul a sétáló közönség. Ennek jól felfogott érdekében kérjük a városi hatóságot, sziveskedjék ez ügyben erélyes intézkedéseket létesíteni.

— **Kinevezések.** Szommer N. helybeli adótárnok fia Szommer Géza, ki eddig a zala-egerszegi adóhivatalnál díjtalan gyakornoki minőségben volt alkalmazva a n.-kanizsai adóhivatalhoz adóírást nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Férighy Irén okl. tanítónőt az egyedüli áll. elemi iskolához rendes tanítónőnek nevezte ki.

— **Esküvő.** Polesinszky Emil helybeli tanító f. hó 9-én kelt egybe Zrínyi Ilona szintén helybeli községi elemi iskolai tanítónővel. Sok boldogságot a fiatal párnak!

— **Városi közgyűlés.** Csáktornya város képviselő-testülete f. hó 8-án gyűlést tartott, melyen a városi számadások felülvizsgálása helybenhagyása után több közérdekű határozatot hozott. Elhatározta, hogy mivel a szántóföldek bérelte a f. hó végén lejár, a béreltetésre új pályázatot nyit, de azon bérlők kik a béreltetést pontosan befizették s a földet jól megmunkálták a béreltet szántóföldet ugyanazon árban továbbra is megtarthatják. — Több helybeli tanítónak az iskolaszékhöz beadott folyamodványainak meghallgatásával azon fontos elvi jelentőségű határozatot hozza a gyűlés, hogy a tanítók korpóléka nem a megerősítés — hanem a megválasztás idejéről számítassék. — Végül utasította a közgyűlés a városbíró, hogy vásár- és ünnepnapokon a közlekedés fentartása és a járdák szabadon tartása céljából két rendőrt rendeljen ki a város utáira.

— **Áthelyezés.** Mandl Lajos a m. kir. áll. vasutak helybeli képviselője hasonló minőségben a szegedi állomásra helyeztetett át. Utója Sebő Géza volt győr-szemerei vasúti felügyelő lesz.

— **Tanító-választás.** Kis-Szabadkán az üresedésben volt tanítói állomást f. hó 8-án töltötték be s ez alkalommal Kócs Jánost a csáktornyai tanítóképzőnek ez évben kiegészített növendékét választották meg egyhangulag.

— **Istentisztelet.** Ő Felseje a király születésnapja alkalmával a helybeli izr. imaházban folyó hó 18-án délelőtt 10 órakor hálaadó istentisztelet fog tartatni s ez alkalommal Schwacz Jakab rabbi magyarul fog szónokolni.

— **Értesítés.** A helybeli kisdedovó-intézetnél az orvosilag megállapított járványos betegség folytán az új iskolaév megkezdése szeptember elsejére halasztott.

— **Halálozások.** Pruszt Alajos csáktornyai iparost és családját fivérének Pruszt Nándornak Varasdon f. hó 7-én történt elhunytával sulyos csapás érte. A boldogult 51 évet élt s a muraközi takarékpénztárban annak megalakulása után egy ideig a könyvelői állást töltötte be. — Honfi Lőrincz zrínyifalvi állami tanító és neje pedig a f. hó 6-án elhunyt 6 hónapos Honka nevű leányukban egyetlen gyermekük elvesztet sirafjak.

— **Új Drávahíd.** A Muraközben Varasdra vezető régi fahídlat lerombolják s az állam költségén új, vasszerkezetű híd épül majd helyébe. Addig is, míg az új híd, melynek

egy év leforgása alatt kell elkészülnie, átadják a forgalomnak, egy kisebb gyalog átjárót terveznek, a kocsiakat és szekereket pedig tutajok segítségével fogják egyik parttól a másikra szállítani.

— **A helybeli ipartestületből.** Az ipartestület békeltett bizottságának segédtagjaiul a f. hó 8-án tartott gyűlésen Bogdán István kalapos, Szilver Ferencz kéményseprő, Stein Ottó órás, Szalai György borbély, Bán Imre köteles, Schneberger Ferencz cipész, Liplin Ferencz asztalos, Vidák György cipész, Rizmánn Mihály pék, Segovics Ferencz csizmadia, Ganzer József asztalos és Medved György mészáros- segédek választottak be.

— **Zsebtolvajlás.** A f. hó 3-án helyben megtartott vásár alkalmával Mrázovics Mária zsebtolvajkálta Máriát a névű vén asszony kíméltette. A károsult ugyan azonnal megragadta a tolvajné kezét, de erre már a zsebben volt 17 ft eltűnt. A vén asszonynak valószínűleg czinkostársai voltak a kik a tett felfedezése után a pénzzel gyorsan ellillantak.

— **Csáktornya város szegény és szegényházalajjáról** megjelent számadás kimutatása szerint az 1896. évben a szegény-alap javára bevettek 254 ft 75 krt, kiadtak ebből 254 ft 17 krt, pénztári maradvány 58 kr., a szegény-alap vagyona 2015 ft 13 kr. A szegényház-alapnál volt 427 ft 47 kr. bevétel, 199 ft 95 kr. kiadás, pénztári maradvány 227 ft 52 kr., melylyel együtt a szegényház-alap 4311 ft 75 krra rug.

— **Új helyettes-anyakönyvvezető.** A belügyminiszter a mura-szt-máriai anyakönyvvezetői kerületbe helyettes-anyakönyvvezetővé Zambay Ferencz ottani segédjegyzőt nevezte ki.

— **Tüvész.** Zala-Ujvárott Váhek József kádár iparos lakháza f. hó 11-én d. e. 10 órakor kigyuladt s 2 lakház és 2 pajta lón a lángok martaléka. A csáktornyai tűzoltóság a tüvész jelzése után rögtön megjelent az égés színhelyén s buzgó működésének köszönhető, hogy a tűz még nagyobb pusztítást nem vitt végbe. A tüvész kitérésének oka ismeretlen.

— **Veszedelemes tolvajbandát** fogtak el a mura-szardahelyi csendőrök Pintárics Viktor, Varga Mihály és Jambrovics Ferencz személyében. A jeles társaság sok gonosz tettet követett el részint belőres útján, részint alkules segítségével. Többek között egy leptom kirablásának a gyanuja is terheli őket. Ezért s egyéb elkövetett dolgaikért a csáktornyai járásbírósg fogja felelősségre vonni a jó madarakat.

— **Röser tan- és nevelőintézetét** Budapesten, mely felső kereskedelmi iskolát foglal magában, a t. szülők figyelmébe ajánljuk; a felső kereskedelmi tanintézet teljesen egyenrangú a kereskedelmi akadémiával. Érettségi bizonyítványai az egyéves önkéntes katonai szolgálatra képesítene. Ezen legrégibb intézetet eddig 14.211, mult évben pedig 430 tanuló látogatta. A tanulók kívánatra az iskolával kapcsolatos nevelési internátusba is felvétetnek. Bővebb értesítést szívesen küld Röser János igazgató, Budapesten.

— **Korcsmai verekedés.** Folyó hó 8-án Dráva-Szt-Mihályon Győri József korcsmajában tűzerkatonák és munkások között élénk szóváltás keletkezett, mely aztán verekedésbe ment át. Verekedés közben egy tűzer Morandini Bálint csáktornyai építőmester egyik olasz származású, téglágetető munkását kardjával fején sulyosan megsebesítette.

— **A Mátyas Diák** legújabb száma is kétszelené teszi, hogy ez idő szerint az összes éleczlapok között a Mátyas Diák a legvígabb és legértelmesebb. Kétszer annyit nyújt egy szövegben és képekben, mint bármely más vig újság; azonkívül annyira változatos, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adomának sokasága, aktuális közleményeinek tarkasága, talányrovatának gazdasága épen olyan vonzó erőt képez, mint az a husz-harmincz kitérő karrikatura- és adomá-illusztráció, a melyek első rendő rajzolók tollából kerülnek ki. Minden számban egy befejezett vig elbeszélést nyújt. A Mátyas Diák ily körülmények között valószínűleg családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyas Diák egyuttal a legolcsóbb éleczlap is, mert előfizetési ára egy negyedévre csak 1 ft 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantus-utca 3. sz.) szívesen küld mutatványszámot, ha eziránt megkeresik.

C S A R N O K.

Augusztus 13-án.

Némán törd át az éj
Sűrű homályleplett
Biborarcu hajnal!...
Halkan terített szét
Lángcsikoktól átszött
Drága palástodat:
Hadd pihenjen békén
A csodás mártírhad...

Lágyan bontod ki szárnyad
Suttogó fuvalom,
Hogyha majd átrebbensz
Az áldott hantokon...

De te dalos madár,
Zengedez csattogva,
Míntha rivalló kürt
Harsogása volna...
Hiszen nem alsznak,
Testök, lelkök virraszt,
A mai nap rájuk
Ujra éltet áraszt...
Mostoha életet,
Tépo fájdalomt,
Pillanatra feltűn
Előttük a zord lét...

Dicső, tüneményes,
Elbűvölő emlék
Táru szemünk elő...
Déliláb — tündéség...

Győzelemtől ittas daliás leventék
Arczukon a szent hév lángoló tüze ég...
... Horkant, tüszköl a mén, az ágyu dübörög,
Hörög a sebesült, puska, tarack dörög...
Fényes ébredés vérmes reményeknek...
Hítségés, rut ármány... bitó... véres képek...
... Rettenő állomként feleled lelkükben
Egy percze, s aztán elnémul lenn minden...

De nem... — Itt fenn vidul, pezsg, nyűzsög az élet,
Van érző kebel s él hálás emlékezet...
Él és nem hamvad el, az utolsó szikra,
Fellobbanik s ima, fohász száll a sirra...
Tömjénáldozatfüst leng át minden röget,
S áldozk örökké — a hála, — kegyelet...

Haller Jenő.

Vasuti menetrend.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.); 5.51—6.06 (p. v.); 12.57—1 (gy. v.); 4.01—4.15 (p. v.); é. 9.56 (v. v.) **Prágerhof felől:** é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 10.50—11.00 (p. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (p. v.); **Z.-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varaszd felől:** é. 4.18, i. 4.44, 5.38—6.15, 10.55—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—10.17 órakor.

Felölös szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**

Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)

Sve pošiljke se tičuće zadržaju novinah, naj se pošiljaju na me Margital Jožefa urednika u Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt.
Na pol leta . . . . 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Agrarna statistika zemalja korune sv. Štefana.

Kako u magjarskima listovima čitamo, izdal je magjarski zemaljski i statistički ured I svezak svojih publikacija o agrarno statističkom popisu, koji je godine 1895. obavljen:

Vu tom svezku sadržani su svi podatci: Ukupni broj gospodarstva iznosi u Magjarskoj 2,830,850, u Fiumi 952, u Horvatskoj i Slavoniji 519,894, — skupa 3,411,686.

Pokehdub tu nisu uračunana gospodarstva, koja su u području više hatara, ali se jedinstveno upravljaju, to je pravi broj sigurno vekši.

Pojedine kulture (vu jutrih mekotah) pokazuju cifre koje sljede. Popisano je vu:

	Magjarskoj	Fiumi	Hor. Slav.	Skupa
Oranica	20,904.568	491	2,371.288	23,276.347
Vrtova	632.870	45	95.930	748.845
Senokoša	4,977.636	488	773.501	5,751.625
Vinograda	488.799	21	87.673	576.493
Pašnjaka	6,365.264	274	1,031.330	7,302.869
Šumah	12,989.990	330	2,627.060	15,617.380
Trstikovine	140.484	1	5.573	146.058

Kad se taj broj izporedi sa katastriranjem od godine 1884/5., vidimo, da su se oranice za 878.555 rali, a vrtovi za 52.577 rali povećali, dok su se naprotiv senokoše za 259.086, vinogradi (gorice) za 353.750, pašnjaci za 103.681, a šume za 250.756

rali pomenjšale. Osobito vudara vu oči razlika kod vinogradah (goricah) (45.42 post). Čemu je dakako filoksera glavnim razlogom.

Od ukupnog gospodarstvenog tla otpada vu Magjarskoj: na vlastoiike 41,671.663 kat. rali ili 85.33 post., na užitnike 1,492.504 kat. rali ili 3.96 post., na zakupnike 5,670.506 kat. rali ili 11.61 post., na Fiumi: na vlastoiike 1091 kat. rali ili 96.53 post. na užitnike 6 kat. rali, 0.30 post., na zakupnike 66 kat. rali, 3.5 post., vu Horvatskoj i Slavoniji: na vlastoiike 6,997.884 kat. rali, ili 95.22 post., na užitnike 107.931 kat. rali ili 1.31 post., na zakupnike 243.826 kat. rali ili 3.32 post.

Godine 1895. brojile su se prvi put vočke. Podatci ipak nisu najsigurniji, ar je narod vu vnoгим krajevima tajl pravi broj, bojeći se, da bude plaćal vekši porez (porciju štubru).

Po rezultatu popisa bilo je voćakah (steblah):

	vu Magjarskoj,	vu Fiumi,	vu Hor. Slav.	Skupa
jabukah	9,383.682	1451	1,396.730	10,781.863
hruškah	4,701.946	882	662.298	5,365.036
čršenjah	2,517.238	2756	254.366	2,773.360
višnjah	4,517.403	156	285.822	4,803.390
marulicah	1,620.830	1933	484.534	1,620.597
breskovah	3,008.816	831	97.834	3,494.181
sljivah	31,670.679	2016	8,445.592	40,118.287
orehoh	2,688.455	335	492.489	3,181.280
mandala	202.702	339	30.463	233.504
kostanjoh	262.461	859	196.706	460.026
malinah	4,562.449	1879	590.333	5,154.651

Skupa: 65,036.652 13.446 12,937.077 77.987.115

Kaj se osiguravanja gospodarstva tiče, zanimljivi su podatci, koji kazuju, koliko se gospodarstva osigurava za slučaj požara ili tuče. Osigurano je bilo: vu Magjarskoj 782,312, vu Fiumi 338, vu Horvatskoj i Slavoniji 27,338 gospodarstvih sgrada, anda skupa 809,988 objekata ili 23.73% proti požaru. Vu svim zemljama magjarske krune bilo je proti požaru osigurno 67,888 gospodarstvih ili 1.99%, a proti tući samo 50,439 ili 1.48%.

Politički pregled.

Pred tjeden dni je magjarska zastupnička hiža razpravila i prihvatila tri omanje osnovne zakonah a za tim su ministri barun Bánffy, Daniel i Perczel odgovorili na više interpelacijah. Naročito je minister-predsjednik odgovoril na interpelaciju Molnarovu glede žetelačkog štrajka i na interpelaciju Eötvös-Hollovu glede primanja deputacije državnoga sabora po Nj Veličanstvu. Minister predsjednik izjavil je vu kratko na Molnarovu interpelaciju, koja se tobože tiče žetelačkog štrajka a vu cirkveno-političkih zakopa, da vlada ne namerava tih zakona revidirati, već ih s najvećom obzirnošću provodi čime služi i religioznosti.

Na interpelaciju Eötvös-Hollovi odgovoril je minister-predsjednik, da izostatak deputacije državnog sabora iz niza deputacija, koje je Nj. Veličanstvo primilo kod od-

Z A B A V A

Različiti puti u životu.

Znamenita bajka o Herkulesu, koj si je na križanju premlaival, jeli bi opomene krieposti, ili sladka zavadjanja zločestoćah poslual, jeli bi trnjem posutu, ali poštnu stezu poslujanja, ili cvietjem posutu, ali sramotnu stezu bezposlenosti odabral za svoj put, nije po pravom bajka, nego je poviest svakoga mladića, pak zato i ozbiljnog promišljanja vriedna.

Svaki mladić ima svoj slobodan izbor, svakomu se narine pitanje, jeli hoće svoj život u dielu i dobroćinstvu ili u nepromišljenosti, bezposlenosti i zločestoći sprovadjati, i puno krat zavisi o jednom jedinom hipu, kako će cieti život poslie teći, jer niti kriepost niti zločestoća neizpuščaju tako lahko onoga, koj njim se je povdal. Tko je prvi korak pokvarenost učinil, učini posve lahko i drugi; a suprotnivo, tko je samo jedan krat sprobal vugodnosti viernog izpunjanja dužnostih, za njega bi bilo, kak ono pririečje glasi: »Život bež hasnovih činah, rana smrt«.

Prije kakovih trideset godinah hodili su u gymnazium (diačke škole) jednog ma-

njeg varoša, dva gymnazialca, obodva dieca siromašnih roditeljah, ali obodva talentirani i sa pravom na liepa ufanja.

Te su se i obodva u školi za prednost natiecali; dok si jedan od njih, koj je bil težje pametnija, u potu svog lica i velikim trudom, svoje počastno miesto mogel izvojščiti, prisvajal si je on drugi svoje znanje na to rekuć, igrajuć se, te mu je samo sve onak u glavu letelo.

Naravski, da je na to bil i gizdav, dražil i bockal je svoga prijatelja, koj se je toliko moral napinjati; dapače, da mu pokaže, da bez svakog truda more znijm u učenju korak držati, prestal se je jedno vrijeme učiti, dok . . . najedan krat nije bilo prekasno i već nije bilo moguće neumornoga naprednjaka dostignuti.

U bezposlenosti pako se je polag prirečja i u druge nevaljanosti zmiesal, on je sa nevaljanimi pajdaši kaj kakove nevaljanosti delal, noći u krēmah sprovadjal, za skupe novce se kartal i duge delal, a kad ga je mati, siromaška vdovica, med suzami opominjala, onda je već otupel i zadržjavel, onda već nije znal nad svojom sramotom u licu porumeniti, onda mu je već manjkala gjejernost i jakost, za iz kaluže se izbaviti.

Njegov prijatelj je išel sve više i više, on pako je propadal sve niže, te je konačno bil, kakti podpuni nevaljanac, iz škole iztieran. —

Sada, pošto mu mati nevaljanca ipak nije bila moguća na dalje vriemena zdržavati, probal je biti kelner; ali se je na skoro pokazalo, da je put u podrum znal vrlo dobro pogoditi, ali van vrlo težko. Baš tak je moral i nieki trgovac, koj ga je u svojoj trgovini namiestil, uvideti, da od onog dana kad je on u trgovinu stupil, trgovačke knjige sve krive račune kažu te se nikak s kassom neslažu.

I ovak je jedna proba za drugom zlo izpadala i dečko se je smical sve niže i niže tolikom brzinom, kak znadu sanice iz brežulka leteti, kad se dieca u zimi na njih sanjuć.

Poslie nekoliko godinah mu je mati od žalosti umrla; dečko pako je po smrti dobljene stvari, koje bi drugomu dobromu dieletu služile za sveti spomenek, sve do zaduje prepruil. Onda si je hitil navezek preko ramena, načinil si je sam pečat i podpise krivotvoreć, pašuša te je odputoval u svet, za da šlafaransku zemlju najde, gde samo pečeni golubi u usta lete, gde vino u potokih kroz sienokoše teče a piva iz pećine

kriča spomenika kraljice Marije Terezije vu Požunu, nije nikakav gravamen, kako je to već vu svoje vréme vu saboru razložil predsjednik Szilágyi. Nije ni za budućnost nužno (potrebno), da se glede toga stvore odredbe, jer je nad svaku sumnju uzvišeno, da kod primanja deputacija državnog sabora ili njegovih predsjednikah, ide ove prvo mjesto. — Sabor je vzel odgovor na znanje.

— Ratna odšteta Grčke. Razprave, koje se vodiju vu Carigradu glede uzpostave mira između Turske i Grčke, čini se da su opet zapele. Pitanje o ustanovljenju granice more se smatrati rešenim, pokedob su i vele-vlasti i Porta pristale na izpravah granice, koji nema van strategične važnosti. Ni glede promjena što se imadu vpeljati vu kapitulacije, neće biti poteškoćah. Poteškoća postoji vu ovom času samo glede ratne odštete.

Niti visina te odštete nije više prěporna, pošto se iznos od četiri milijuna turskih livara po prilici 45 milijuna forinti a. vr., more svestrano prihvaćenim smatrati. Radi se samo o načinu, kojim da se ta odšteta plati.

S obzirom na kukavno stanje financijah grčkih, pak s obzirom na žalostno iz-kustvo kreditorov grčkih, kojim je Grčka još prije rata (tabora) ostala dužna interese on posudjenih joj svotah, razumljivo je, da Turska za odštetu, koja joj se platiti ima, traži jamstvo, prije nego li će izprazniti Tesaliju. Ovo bi jamstvo, naravski, postalo suvišnim, kad bi Grčka s mjesta platila odštetu. Ali, čuje se, da se Njemačka protivi tomu bezodvlačnom platežu, tražeći u suprot, da se odšteta plati vu obrocih (vu terminu). Njemačka hoće da time štiti interese kreditorov grčkih, medju kojima imade puno njemačkih državljana. Vu jednu bo ruku ne bi Grčka, ako se prihvati obročno odplaćivanje bila prisiljena da kontrahira novi zajam da bezodvlačno izplati odštetu, u drugu pako ruku izazvalo bi obročno odplaćivanje nuždu, da se ustroji međunarodna kontrola financijah grčkih. Jedno i drugo bilo bi vu prilog sadašnjim kreditorom grčkim.

No bilo da Grčka plati odštetu vu jedan mah, bilo da ju podmiri vu obrocih,

svakako stoji, da potrebite svote neće moći da prišpara iz redovitog svog proračuna, već će ju morati da namakne zajmom. Zajam (posuda, dug) pak neće moći dobiti zvun ili da velevlasti preuzmu za njega stano-vito jamstvo, čega sigurno ne želiju; ili da Grčka dozvoli zajmodavcu i prijajšnjim svojim kreditorom uticaj vu svoje financije. Vu tom se, čini se, usredotočuje celo pitanje o odšteti. Poput Egipta morat će i Grčka dozvoliti međunarodnu ingerenciju vu svoje financije. Inače bo neće najti zajma da plati odštetu; a dok neplati odštete ostali budu turski šeregi vu Tesaliji.

Put cara Vilima. Včera je car Vilim iz Kiela na svojoj jahti »Hohenzollern« odpu-toval vu pohode ruskomu caru vu Petrograd. Od njegova pohoda očekuju ruske novine definitivni ugovor (kontrakt) mira između Turske i Grčke. Novine »Novoje Vremja« mnije, da će obedva cara izmeniti nazore i pribaviti pobjedu onim vlastima, koje su više zabrinute za interese Grčke nego li Turske. Vu Rusiji se s toga nadaju da će neposredno iza odlazka cara Vilima iz Rusije pregovori o miru biti dokončani vu prilog Grčke, jer je za vlasti, koje su interesovane na izhodu, skrajnje vréme, da pristupe k rešenju kretskog pitanj. Ruske novine bez iznimske simpatično pozdravljaju dolazek carev, ter su uvjereni, da će se sada pos-pješiti rešenje vnovih pitanjah, — a naro-čito izliču miroljubivost pohoda.

KAJ JE NOVOGA?

Poplava.

Iz Beča javljaju, da je Dunav poče tamo već padati, ter da je minula pogibel daljnje poplave. Vu Nussdorfu kod zaporne ladje, koja preči za vréme poplave ulaz vode iz velikog Dunava vu dunavski kanal, skočil je zdvojen vu vodu gradjevni savjetnik Calixt vilez Wachtel, er nije mogel zaprčeti strujanje vode preko te ladje vu kanal. Srećno ga medimtoga izvadili su ga iz vode i odnesli vu stan. Vu Alsergrundu morali su iz vnovih razizemuih stanov iz-

stvari po krčmah samo takovi, kakov je i sam bil, glavami kimali, ne pako oni, koji su svoj imetak poštemim poslovanje si pri-skrbeli, pričel je on na svoju ruku dieliti, pak je onda, kad su ljudi i miesec svoje oči zaklopili, u tudje kuće podrl i onde vzel, kaj tam nikad nije prije metnul, te sobom ponese.

Ali oko pravice je skoznuvalo, te je po tom našel kvarter i dielo u . . . reštu.

I ovo je anda bil jedan put u životu.

Nasuproti pako, njegov marljivi pajdaš i sunčeničnik, potlankam bi gymnazialne nauke bil zvršil, povdal se je znanosli pravah na jednom sveučilištu, pak ako mu je nevolja, kak voda u povodnji i do pleč dosi-zala, on je ipak glavu vani držal te je bil u borbi muž kakovoga vrieme i ostalo čovječanstvo trebati more.

Poslie i ovih dovršenih študijah, pri-skrbel si je kakti fiskal, znameniti i hvale vrijedni glas, jer on je svoje znanje, svoje izvrstno govorničtvo i svoje neutrudljivo poslovanje postavil u službu dobre stvari, on je bil potišnjenim pomoćnik i tolnačnik, vdovicam i siročadi njihov otac, a progno-njena nedužnosti njezin branitelj.

I ovak je njegov put u životu put bil

seliti stanari. — Isto tak na trgovačkom quai-u.

Vu Islu priredjena je predevčerom po poldan ob 5 vuri prva koncertna dobro-tvorna zabava. Kako javljaju bečke novine, bila je to prava svečanost. Akoprem je padal dežd šetal se Nj. Veličanstvo kralj po po parku medju vsake fele gostovima, spre-vadjan od princa Leopolda bavarskoga, nad-vojvodkinje Marije Valerije. Vu foyeru kraljev-ske vile (palāče) prijemalo se je dobrovojnji prinosi na sreberne zdele. Mužika je igrala, a gosti su dohadjali po redu, polažući vsaki svoj dar za siromake. Kralj se je kakti pravi domačina razgovarjal s vnovim odličnim gosima, koji su se tam nahadjali. Prinosi su okolo 7 vure završeni, ter je dobljeno 8200 fornti, koji se budu upotrebilji po želji Nj. Veličanstva za Salckammergut.

Vu Galiciji nabujala je reka Biala, ter se razlejala. Vse su sčtve po okolišnim poljima vu kotaru Zryhovu sfondane, a iz pilanah vu Brunany i Florinka odnešeno je vnoغو drvenog materijala. Jedna 15 ljet stara devojka vtopila se je. Vu noći sfondal je viher sa tučom vse poljske proizvode vu 6 obćinah kotara Nisko.

Vu Magjarskoj spremaju se vu vsim varoših uz Dunav na obranu odplave. Medju-tim se vu Požunu već zdvojeno boriju sa elementom. Vu predgradju Zukermantel poplavljene su vse ceste. Stanovniki su se odselili. Fabrikački predel varaša ves je vu vodi. Po celom varošu teče voda poleg hiž. Čela žetva odplavljena je, taj kvar iznosi na stotine jezer forinti.

Oslobodil 32 ljudska života.

Vu Trnovu izpeljal je ondešnji sudbeni pristav (ješkot) dr. N. Mály junačtvo, koje se more meriti s najvećim junačkim činima vu obće. Vu jednoj hiži najmre, koja je bila obkoljena bėsnom bujicom (silnom vodom), ter se iz iz nikoje strani nije do nje moglo, nahadjale su se 32 osobe. Ovi su nesrećniki bili vu zadnjoj pogibelji, ar se je hiža već nagnula da se zruši vu vodu da toliko ljudski života vništi. Premisljavajuć pogibelj, dal se je junak Mály privezati za

izvira, gde pečeni pajceki okolo bieže i sva-komu je nož i vilica u hrbel zabodena, za da si svaki koj hoće falat pečenice odreže i gde najheneši postane kraljem.

Ali koliko le goder putoval, brieg iz kaše se nigde nije hotel pokazati kroz ko-jeja se je svaki takov moral prejesti, da dojde u slarafansku zemlju se lenjarit i dobro živet.

Ali zato je bilo dosta prašnih cestah, strasne vručine po lietu a nesnosljive zime po zimi; zato je bilo gazdov, koji su dielo davali dosta, ali samih takovih, koji su zahtievali, da se ga čoviek i pošteno prime a nijedan ponedejjak blau nedela; za to su ravnić u jeseni rasli plodovi na polju i na drvetju, ali samo za one, koji su orali, kopali, sadili i od drača pleli; za to nije manjkalo ludih, koji su zdravomu, mladomu i jakomu pros-jaku vrata pokazovali i konačno nije manj-kalo na pandurih, koji su na bezstramne lienjake u lov išli, makar je i za drugu divljačinu bila lovostaja i zajcl se po cestah bez straha su skrivāče igrali.

Sada se je taj bankrotirani dijak zmis-lil na razdieljenje svieta i jer mu se to, kak je sada razdieljeno, nije dopalo, preduzel si je on to drugač razdieliti, da bu pravica,

Pošto su pako njegovim govorom o toj

sreće, a samo jedan krat ga je obuzela ne-iznerna žalost.

Njemu je najme jedan krat bila povie-rena branitba niekog zločinca pred sudom, koj je već više godinah u tamnici sprovel i svaki krat, kad je iz nje odušten kratko vrieme se slobode uživao, već je opet zlo-čin počinil i uvijek se opet u nju pod si-gurnom stražom povrnuli moral. Sada je medjutim svim svojim zločinom, kak se ono veli, krunu postavil, pak je počinil zlo-čin grabežnog umorstva.

Kada je anda fiskal svojega branjenika u tamnici pohodil, za da ga o stvari izpita u svrhu branjena pred sudom, nu, tu stoji pred njim u aretanskoj odeći za živijskim izrazom lica i divljim pogledom njegov prijatelj i sunčeničnik iz mladih lietah, on isti, koj se je negda u gymnaziji snjim za počastno miesto natical, on isti koj je bil bolje talen-tiran od njega i koj sada proti galgam stupa.

Muževi, koji čoviečansku nevolju svaki dan gledati moraju, kak su to vračitelji i sudci, oni se nemogu lahko razplakati; ali fiskalji, koj je tu svojega negdašnjega prijatelja u željezu zaglednul, nije se mogel suzah zdržati, a njegove suze su genule i pokvarenoga zločinca tak, da akoprem ga fiskal nije bil mogući pravici iz ruk iztrg-

vuže (štrik), koje su držali ognjogasci. Ovak privezan plaval je čez bésne slape bijući ih rukami. Doplavil je do hiže, nakladnu je jednu osobu na hrbet (na ledja), a u vsaku ruku vzal je po jedno dète i plaval je nazad, boreći se zevsum jakostjum profi deručoj vodi. Preko 10 put bil je boj s vodom, oslobodil je vsaki put 2 ili tri osobe. Kad ih je vse prenesel, zrušila se je za kratko vrème hiža, koju su slapi raznesli. Tomu osloboditelju zahvaljuvali su vsi suz-nima očima.

Poplave.

Vu gornjoj i doljnjoj Austriji već je minula pogibelj od poplave, nu zato ova raste vu Magjarskoj. Vu gradovima Pozunu, Gjuru, Ostrogonu, Pečuhu, Mohaču, i drugod imaju pune ruke posla, da se obrane od vode i da oslobode sètve po poljima.

Vu Pečuhu pada deždj dan na dan, ter voda pokriva vse više polja. Minister za poljodelstvo naredil je brzjavno, da se vu mjestima baranyške varmegije, koja leži uzduž Dunava, poljski proizvodi pospraviju pomoću brahijalne sile, ako uztreba.

Vu Mohaču narastal je Dunav za 3 dana 3 metra. Polja, koje se nahadjaju unutar nasipa i otoci dunavski pokriti su vodom.

Vu Českoj i Moravskoj boje se gladu-vanja zaradi uništenih (s fondanih) sètval od poplave.

Tjelesne potrebe kod vsake fele narodnosti.

Neki je englezki statistik izračunal, koliko potroši pojedinog naroda pojedina osoba na živež na jedno godinu. Prema tomu potroši najviše Englez, ar na vsaku glavu otpada poprečno godišnje 192 marke. Za tim dolazi Francez sa 188 maraka, Njemac (Prajz) sa 168 marak, Španjolec sa 132 maraka, Talijan sa 96 maraka i Rus sa 92 maraka. Tu su uračunana i djeca. Najviše se mesa pojede vu Englezkoj najmre 109 funti vsaka glava godišnje; zatim je tu opet Francez sa 89 funti; onda Njemac sa 64 funti. Na četrtom mjestu je Rus sa

51 funtom. Najmre mesa pojede Talijan, najmre 28 funti godišnje vsaka glava. — Kruha pojede najviše Rus, i to 635 funti godišnje vsaka glava, zatim Nmec, najmre 560 funti, Francez 540, Španjolec 480, Talijan 400, a Englez samo 380 funti.

Četiri najveća grada (vároši) na svétu.

Godine 1898. spojil se bude grad Nju-Jork sa svojimi bližnjimi gradovi, ter će onda biti iza Londona najveći grad na svétu. Godine 1896. imal je London 4.433.018 ljudih, Nju-Jork sa okolicom svojom 3.294.865, Pariz 2.511.955, a Berlin prez predgradja 1.715.000. Sgradah ima najviše London t. j. 600.000, Nju-Jork 167.000 (od čega otpae 130.000 na stanbene hiže), Pariz 100.000, Berlin 23.307 zemljišta sa sgradama. Površine ima Londón 3042 hektara, Nju-Jork 1932, Pariz 966, Berlin 550.

Kratke novosti.

— Vu Budimpešti vumrl je pred par dnevi vu jutro bivši državni nadodvjetnik Aleksander Kozma vu starosti 72 godine. Kozma bil je organizator magjarskih državnih odvjetništva, ter se je osobito iztaknuo vu tizsa-eszlerskoj pravdi. Bil je europski naobražen čovjek, pak je prema tomu i podigel ugled institucije državnoga odvjetništva vu Magjarskoj.

— Siamski kralj pohodil je prekjucher englezku kraljicu Viktoriju Osbornu i odmah se povrnul vu London.

— Vu Pacseru je vumrla gospa Berta Solymosi, koja je posjedovala godine 1848. ljep imetek, od kojeg iznaša 40.000 for. vu Košutovim banknotama. Po svršetku rata nije joj kralj hotel vlušitati molbu, da izmèni te peneze vu austrijske, stoga ih je čuvala vu vanjkošu vse do svoje smrti.

— Za trajvu uspomenu 50-godišnjice vladalačkog jubileja Nj. Veličanstva kralja, dopitala je šparkasa vu gradu Retzu 50.000 krunah za osnutak kotarskoga sirolišća i ubožišća, 40.000 kruna za uredjdnje javnog kupališta i 30.000 kruna za proširenje pučke škole.

nuti, on je ipak Bogom pomiren na drugi sviet preselil.

Ovo su dva puta, različita dva puta u životu, koje neka svaki mladić, koj ovo četeje dobro promislil!

Odieća kraljice divljakah.

Kada je okolo godine 1845-e princ Joinville (tretji sin kralja Luis Philippa, a brat princese Clementine, sadanje princese Koburzke, matere bugarskoga kneza) došel iz svojih dalekih putovanjih po morju domov, spočitavala mu je sestra Clementina, zakaj joj nije donesel barem jednu odieću dievojke, kakovu u onih zemaljah nose, kud je on putoval.

»Ja bi takovu odieću hotela na sebi probati, te sam znatizeljna, kak bi mi stala« — veli ona.

»Eh, pak to moreš« — odgovori princ — »jer tvoja spočitavanja su nepravedna, pošto sam ja i onde na te mislil, pak sam izbilja jednu podpunu odieću ondešnje jedne kraljice kupil, koja je mogla baš tvoje veličine biti. Dakako, da je ta odieća puno različita od naše, ali kod divljakah nije drugač; oni se neoblače po parizkoj niti po bečkoj modi. — No sutra ti ju donesem, pak si ju onda moreš probati, i ja bi rad videl kak

ti bude stala i kak budeš izgledala, ako ju sa ovom europskom zamieniš«.

Drugi dan dojde princ k sestri.

»No, ja sam moje obećanje održal« — veli princ — »evo me!«

»A gde je kraljičina odieća« — zapita ga sestra mu.

Princ izvadi, bez da kaj odgovori, iz žepa nekakov čudnovatnih ovratnik iz črlenih gjungjov sa modrimi staklenimi kruglicami, i to sve skupa kakti čislo na jednu dretu navodjeno. Princeza ga odmah vzeme u ruke i polag sve njegove jednostavnosti najde, da je liep pak makar i nije dragocien. Metne ga anda na stol i čeka dalje, dočim princ pred jednim kipom visećim stoji, kojega nepomično stojeć premišljava.

»Ali Joinville« — veli ona zovuć ga — »na kaj misliš?»

»Kčemu to pitanje draga sestra?»

»No, em znaš na kaj čekam.«

»Je, pak na kaj čekaš?»

»Eto ti ga na! — na odieću kraljice divljih ljudih.«

»Em sam ti ju već predal.«

»Je, em je to samo ovratnik — a gde je drugo?»

»Drugo nije ništ na sebi imala!« — zaključil on.

Em. Kollay.

Trсна pljesan.

Iz Zagreba pišeju vu Narodnih Novinah sljedeće: Pokehdob je vu većkoj mjeri trsna pljesan (Oidium Tuckeri) na grozdju, ter se je bojati, da će se ista jošve više razširiti, — pobrinula se je odmah kr. zemaljska vlada oděl za unutarne poslove, da ovdešnje tvrdka (firma) S. Popović imade na skladištu većku količinu sublimiranog sumpornog cvèta, potrebitog za prašenje grozdja proti zarazi po trsnoj pljesni uz cènu od 9 for. 70 kr. po metričkoj centi, a na malo po 10 kr. po kilogramu.

Upozorjujć kr. zemaljska vlada ovopodručne vinogradare (gorične gospodare) na to upućuju se podjedno, obzirom na kvar, koj trsna pljesan vu kratko vrème na grozdju zrokovati more, da kaj marljiveše pregledavaju svoje gorice, ter čim i najmenjši trag te zaraze opaze, odmah odpočenu prašenje grozdja, nu jedino sa sublimiranog sumpornim cvètom.

Medjimurske pučka pèsma.

Pèsma od ljubá.

Ej Marica! preštima,

V srcu mojem si zabrana

Kitica!

Nega vure, nit' minute,

Kaj se nebi zmisilil zate,

Srcu me!

Nesmem ti ime pisati,

Kaj nej mogli drugi znati.

Srcu me!

Neg ti pišem za kiticu,

Za kiticu fiolicu.

Srcu me!

Kada hodim, kada šećem,

Za te draga zabit nećem.

Srcu me!

Kak sam spoznal reći tvoje,

Nezabim te srcu moje.

Grlica!

Srcu ti je mi ljublena,

Jeli mi nej dopušćena,

Kitica!

Ako sam ti tvoj zebrani,

V srcu tvojem me nastani.

Ruzica!

Ti si nasred moga srca,

Kak lijola na sred vrta.

Kinček moj!

Rajši zbrišem svèta sebe,

Neg' pozabim draga tebe.

Srcu me!

Raj pozabim sve življenje,

Nego pako tve ljubljene.

Srcu me!

Smrt i tak moram kušati,

Tvoju ljubav nemrem znati.

Srcu me!

Gabona árak. — Ciena žitka.

1 m.-máza.	1 m.-cent.	frttól	frtlig
Buza	Pšenica	10.50	—
Zab	Zob	5.25	—
Rozs	Hrż	6.00	—7.00
Kukoricza ó	Kuruza stara	5.20	—
» » uj	» nova	00.00	—
Árpa	Ječmen	4.75	—0.00
Fehér bab uj	Grah beli	6.00	—
Sárga » »	» žuti	4.00	—
Vegyes » »	» změšan	4.00	—
Lenmag	Len	7.50	—
Bükköny	Grahorka	4.25	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér.*

É rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendelik — fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszolt sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen hához szállítva valamint mintákat postafordultával küldenek *Henneberg G.* (cs. és k. udvari szállító) *selyemgyárai Zürichben.* Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

Hirdetések.

1537/llkvi sz. 1897.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. jbiróság mint llkvi hatóság által közhírré tételik, miszerint dr. Kemény Fülöp ügyvédnek Novák Istvánné szül. Dolencz Mária elleni végrehajtási ügyében 145 frt tőke, ennek 1896. február 8-tól járó 8% kamatai, 14 frt 55 kr. per, 7 frt 90 kr. végrehajtás kérelmi, 5 frt 05 kr. végrehajtás foganatosítási s ezuttal 11 frt 30 krtban megállapított árverés kérelmi költségek behajtása végett a n.-kanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. jbiróság) területén lévő, a perlaki 3055, sz. tjkvben foglalt 212. hrsz. ingatlan 443 frt, az u. o. 1832. sz. tjkvben foglalt 896. hrsz. ingatlan 71 frt, a 2897/b. hrsz. ingatlan 18 frt kikiáltási árban ezen kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében

1897. évi szeptember hó 2. napján délután 3 órakor

dr. Kemény Fülöp felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adani.

Kikiáltási ár a fent kitett becár.

Árverezni kívánók tartoznak a becár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni. 829

A kir. jbiróság mint llkvi hatóság.

Perlak, 1897. évi április hó 8-án.

Eredeti párisi

GUMMI és HALHÓLYAGOT

788

tuzatonként a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8 frtjával küld 1881. óta bárhova 5-26

REIF J., specialista, BÉCS I., Brandstätte 3.

Teljes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Kiadó üzlethelyiség.

Dekánoveczen, hedvező kelyen, egy **4 szobából, konyhából, pinczéből, mészárszékéből, jégveremből, istállóból** és **pajtából** álló, **korcsma-, szatócsüzlet-, mészáros- és bábosipar** folytatására igen alkalmas szabad lakás szerény feltételek mellett azonnal bérbeadandó.

Bérbe venni szándékozók forduljanak alulirothoz.

Dekánovecz, 1897. augusztus 10-én.

830

Tivadar Ferenczné.

HIRDETÉS.

A kuzmineczi bérgazdaságban **e hó 19-től e hó 21-ig** bezárólag **naponként d. e. 10 órakor** a bérgazdasághoz tartozó összes élő és holt instructió úgy mint: **igavonó ökrök, lovak, csikók, növendék-állatok, gazdasági eszközök, cséplőgép, járgányok** s. a. t. **40,000 frt** értékben szabad kézből elárvereztetik. — Vasuti állomás Légrad és Kotor-Alsó-Domboru. 828 1-1

Hirdetés.

A csáktornyai állami tanítóképző-intézet köztartásánál az 1897/98-ik tanévben szükséges

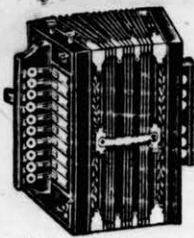
hus-, kenyér- és zsemlyeszállításra

vonatkozó ajánlatok határideje **e hó 22-én** lejárván, felhivatnak az érdekelt iparosok, hogy ajánlataikat a tanítóképző-intézet igazgatóságánál **e hó 22-ig** irásban nyujtsák be.

Csáktornya, 1897. aug. 12.

Az igazgatóság.

827 1-1

Csak 4 1/2 forintért

szállítom világhírű „BOHEMIA” vonóharmonikámat, mely hosszú billentyűkkel és gyöngyház ablakocskákkal van ellátva, ugyiszintén 2 kettős fúvóval 11 soros erős bőrrrel, valamint elpusztíthatlan bronz-védárcokkal

A billentyűk lemezeken állanak, miáltal gyönyörű orgonaszzerű hangja van.

40 hangu 2 reg. nagys. 15 1/2 x 33 cm. = 4 1/2 frt
60 > 3 > > 17 x 34 > = 5 1/2 >
80 > 4 > > 17 1/2 x 34 1/2 > = 6 1/2 >

Hozzávaló iskola magántanulásra ingyen. Csomagolás és szállítási díj 60 krajczár. — Árjegyzék díjmentesen.

SCHUSTER C. A. harmonikakészítő,
603 Markneukirchen 1./S. 25—25

Szétküldés vámmentesen, utánvétel mellett.

Becserélés elfogadtatik.

Összekötötetés vízszintelárusítókkal kerestetik.

The Continental Bodega Company
Valódi hamisítatlan külföldi borok

- Portbor •
- Sherry •
- Madeira •
- Marsala •
- Malaga •
- Tarragona s. a. l.

Legjobb bevásárlási forrása

Raktár:
Stráha Testvérek
uraknál
Csáktornyan.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyílvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legjobb javított rendszerű tizedes százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság szivattyu és mérleggyártása.

1. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Legbiztosabb szer

az általánosan elismert és jó hatásának bizonyult

„BARÁT ITAL“

czimű növényyszer gyomor-likőr készítményem **székrekedés, étvágytalanság** és az ebből eredő bajok ellen. — Egy üveg ára 40 és 80 krajczár használati könyvvel együtt, mely számos köszönő levelet tartalmaz.

Kapható Csáktornyan: **Gráner Testvérek, Heinrich Miksa, Tódor Róza, Fink Testvérek, Deutsch Salamon** fűszerüzleteiben, valamint nálam **Hódmező-Vásárhely, Árpád-utca 12. szám. ZENKE ZOLTÁN.**

Városi és községi kereskedők nagyobb engedmény mellett elárusítás végett kerestetnek.

A nagyméltóságú m. kir. és osztr. csász. és kir. kereskedelmi miniszter urak által 786 kihirdetve és törvényesen védve. 8—10

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

óras és ékszerész Csáktornyan.
Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra, arany-, ezüst- és chinai- ezüst-áru raktárát,

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.